

■ Toscana er først og fremst kjent for sin fantastiske kultur, kunst og arkitektur. Men langt unna de godt besøkte områdene rundt Firenze og Siena, åpner det seg en villere side – i vest

Av Petra Carlsson

I Toscanas

villere vest

Området ved det Tyrrenske hav er tilhørigheten for Maremmahesten. Havområdet ligger mellom det italienske fastlandet og Korsika, Sardinia og Sicilia. Her i den enorme nasjonalparken galopperer hestene fritt når de ikke rides av italienske cowboys

Toscanas karakteristiske myke åskammer og sypresser forsvinner etterhvert som vi nærmer oss kystområdene og det Tyrrenske havet. Veiene retter seg ut og legger seg flate og pinjeskogen brer seg ut. Solen har enda ikke blitt altfor varm når jeg ankommer stallbygningen i Albe-

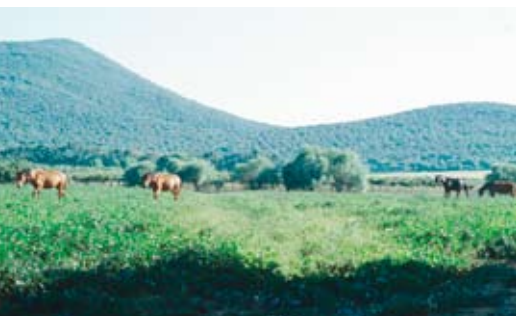
rese, porten til den enorme nasjonalparken Parco Naturale della Maremma som ligger noen mil sør for Grosseto.

Butteri

Fortsetter man veien gjennom parken, kommer man ned til havet og en syv kilometer herlig lang sandstrand. Men den får vente. Jeg har stevnemøte med noen italienske cowboys. I reisehåndboken min står det at de nå for tiden er et sjelden syn, at "butteri" som de kalles på italiensk, har forsvunnet i takt med at

den karrige jorden kultiveres. Men slik er det bestemt ikke, det gjelder bare å være tidlig på n.

Klokken er litt før sju og tre "butteri" er i ferd med å hente inn de hestene som skal bli med på dagens buskapsjakt. Selv om hestene i paddocken er tamme og vant med å bli ridd, lar de seg ikke fange inn sånn helt uten videre av lassoen. De slenger elegant på sin lange man og tar noen galoppsteg til siden før de lar seg fange inn for å pusses og sales opp. Kanskje ligger det i deres natur ikke å ville temmes helt og holdent? Før i tiden ble





billedtekst billedtekst billedtekst Billedtekst billedtekst billedtekst billedtekst Billedtekst billedtekst billedtekst billedtekst

den toskanske hesten Maremmano, eller Maremmahesten ikke spesielt verdsatt til tross for både sin utholdenhet, styrke og stødighet. Den ble nesten utelukkende brukt i kavalleriet. Men rasen er foredlet, blitt høyere og nå brukes den både i sprang og i feltritt.

For en håndfull euro

”De liker ikke å bli klappet”, oversetter en av rytterne som skal bli med på dagens ritt. Jeg trekker fort til meg hånden fra den vakre pelsen jeg stryker. Fabio som skal lede vår ritt, snakker ikke engelsk så det er flaks for meg at den engelskspråklige forskeren fra Malta som har spesialisert seg på parkens flora, skal være med på turen. I fem timer skal vi hjelpe til med å drive inn buskap i uløke områder for å veies, kontrollere og skille dyrene.

For en håndfull euro og en underskrift som forsikrer at vi er ridevante og selv

tar ansvar for vår sikkerhet, får vi tildelt hestene vi skal ri. Jeg får Cordinale, en brun 9-årig hoppe med yppig man. Som de andre Maremmahestene har hun en tydelig markert manke, bred rygg og muskuløs bringe. Bena er korte og sterke og høvene brede og kraftige. Alle Maremmahester er uskodde. I salrommet blandt lange kjepper, hatter, kapper og seletøy, plukkes det ut et par tilårskomne og svært tunge chaps i skinn til meg. De ser mest ut som en museumsgjenstand og viser seg å være et par nummer for store, men det er tross alt bedre enn ingen støtte for sjenklene. Kjeppene brukes til å åpne og stenge de utallige portene vi skal gjennom, viser det seg.

Bovini Maremmani

”Sella Maremmana” heter de tunge håndlagede salene laget av det fineste skinn, produksjonen er et håndverk som går fra generasjon til generasjon ➔



billedtekst billedtekst billedtekst Billedtekst billedtekst billedtekst billedtekst Billedtekst billedtekst billedtekst billedtekst



Mislykket oppdrag

Vi er nå kommet helt nær veien der en turistbuss har stanset. Kameralinser rettes mot oss og Fabio skjeller til de skuelystne, hva vet jeg ikke, men det er kort og effektivt. Snart er vinduene lukket igjen og bussen ruller videre.

Vi traver over vidstrakte enger og kommer inn i et skogsområde der kastanjer, pinjer og hundreårige eiketrær gir en deilig skygge. Maremmahestenes naturlige arbeidstempo er trav, og de er raske. De kan trave i 40 km i timen, forteller Fabio. I stedet for pistol, har han en mobiltelefon i sitt hylster. Den bruker han flittig. Han ringer inn rapporter om hvor kuer og okser befinner seg. De er, som de tusenvis av hestene i området, alle registrert.

Snart åpner landskapet seg igjen og ligger som en evighet mot horisonten og berget det blå. Neste oppgave blir å skille en ku og hennes kalv fra en flokk. Kvigen har satt seg fast i et tau som må fjernes, men det er viktig at kalven ikke kommer bort fra moren. I nærheten går det villhester på et stort beiteområde som "butteri" nå åpner grinden til for å kunne drive inn kua og kalven. Min oppgave blir å holde hestene unna så de ikke løper ut fra innhegningen. Usikker som jeg er på hva jeg skal gjøre dersom de virkelig bestemmer seg for å komme forbi meg, håper jeg på at de andre gjør jobben sin raskt. Jeg hører kjefting og banning, det italienske paret har vært litt vel ivrige i jobben med å jage på, noe som resulterer i at kua løper i vei fra kalven. Fabio ringer etter sine utdannede kolleger, men får ikke svar. Vi gjør et nytt forsøk, men lykkes ikke denne gangen heller. Hes-

tene begynner å bli nysgjerrige og kommer nærmere. Jeg forsøker å snakke dem til rette og beveger meg noen skritt mot dem. De står stille og titter på meg og min hest. Fabio vil gjerne vise hvordan riktige cowboys jobber, tar noen raske galoppsteg mot hestene og driver dem på flukt bort fra oss.

Til slutt rir vi videre til tross for at tauet fremdeles sitter rundt kvigens hals. Det blir morgensdagens oppgave, forklarer malteseren.

Avanti

Vi nærmer oss havet. Lang der ute ligger øya Elba der Napoleon ble fyrste etter at han ble tvunget til å abdisere. Vi passerer en trebro og følger en grusvei før vi igjen kommer ut på en eng der røde valmuer blafrer som et silkesjal. På veien hjem viser hestene hvor raske de er. De foretrekker et raskt trav fremfor galopp.

Engene er full av smale bekker som hestene hopper over, og i landingen fatter noen av dem galopp. Det kjennes deilig å skifte gangart etter det raske travet kilometer etter kilometer. Nå gjelder heller "avanti" som cowboyene roper i stedet for "piano". Jeg holder igjen Cordinale. Et oppskremt lite pinnsvin tar til flukt rett framfor meg. Parken er ikke bare et hjem for hester og kyr. Også bøfler og sau får gå å beite på de mer enn hundre kvadratkilometer store områdene. Naturlivet i parken er underlagt Verdens Naturfonds beskyttelse og er et hjem også for dådyr, råbukk, pinnsvin, mår, grevling og mange sjeldne fugler.

Akkurat i dag holder de fleste trolig til under trærnes dype skygger. Sola står i zenit og selv



billedtekst billedtekst billedtekst Billedtekst billedtekst billedtekst billedtekst Billedtekst billedtekst billedtekst billedtekst

står jeg på skjelvende ben når vi binder opp hestene utenfor stallen. Dagens dont er avsluttet, uten hverken kruttrøyk eller bakholdsangrep. Tørsten og varmen er uendelig, men i nasjonalparker finnes det ikke salooner. Så etter å ha gitt Cordinale en god klapp, tross alt, legger jeg i vei direkte til den kilometerlange stranden for et oppfriskende bad. På veien passerer jeg en treklynge ved en liten bekk. I skyggen av løvet står en liten revunge og titter storøyd på meg. ■

Billedtekst billedtekst billedtekst billedtekst billedtekst Billedtekst billedtekst billedtekst Billedtekst billedtekst Billedtekst billedtekst Billedtekst billedtekst Billedtekst Billedtekst

GRAFIKER: TJA

